

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

א [גיטין ל. ד. ג.] ג גיטין
עו: ע"ז לו. א גיטין עב.
ב"ב קל"ג. ד גיטין עו.
ה גיטין ל. ד. מדרים כו.
ו [ג. רש"ש. א.] ו גיטין
מו"ק זכרים קב: ד"ה
פירין, ח [שבע עשר חודש
כ"ג].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא נשאו וכו'
פסקובליון ה"ד וכו'. וכן
גדלים דף לה ע"א ד"ה
ד"ה דיקא נמי:

מוסף רש"י

הרי זה גיטין אם לא
באחי כו' אינו גט. דכיון
דלא אמר מעכשיו משמע
לחבר י"ב חדש יבא גט
והרי מת בתוך הזמן
וזכירה ליבס [גיטין עו]:
דהא לא אמר שיהא גט
אלא עד י"ב חדש והוא
כבר מת ואין יכול לגרש,
וחקוקה ליבס אם אין לו בן,
אבל אי אמר מעכשיו יבא
גט אם לא באתי עד י"ב
חדש ומת בתוך כך הרי זה
גט ואיני זקוקה ליבס [ע"ז
ד]. הרי זה גיטין אם
מת. לומר אם אמות או
יהא גט [רשב"ם ב"ב קלז].
לא אמר כלום. דמשמע
לשאלמות ואין גט לאחר
מיתה [גיטין עב.]. הרי זה
משמע מחולו זה. משמע
מחולו זה ואין. וכן שמת
מחולו מלאה מלאה שאין
הגט תל אלא לאחר מיתה
[ע"ז]. הרי זה גיטין
לאחר מיתה לא אמר
כלום. דלא גמר לגרשה
אלא עד לאחר מיתה ואין
גט לאחר מיתה [רשב"ם
ב"ב קלז]. ופסקיה
מברא. מעבר המים, שלא
מלא את המעבורת [גיטין
ל.]. לא שמיא מתיא.
דלא מתי עד הכא ואין
טענת אונס במתאי גיטין
למימר איסקא [ע"ז].

פשיט רב אחאי. הך בעיא ממתינת דקמני לא נישאו ולא קמני
לא נשאו לישתמע שהזעלים מעכשים: אלא לא נישאו. הן לזעלים.
מלה העכבה בנשים: ואידי דתנא רישא בדידהי. נותנין לזמולה
שנים עשר חדש ולא למנה שלשים יום: ולענין גיטין אינו כן. אלפיכך
קאי לשמעתינן שעכבת האונס
פוטרתו מן המזונות לענין גיטין אין
טענת אונס מועלת אם נתן גט
לשמו ע"מ אם לא אבא עד זמן
פלוני יהא גט [ונחנס] ולא בלא הרי
זה גט ואינו יכול לומר אונס הייתי:
אלמא קסבר אין אונס בגיטין. אין
טענת אונס בגיטין. ולקמיה מפרש
טעמא: אינו גט. ואם אין להו' בנים
זקוקה ליבס: מס הוא דאינו גט.
דהא לא שויא גיטא עד י"ב חדש
והוא מת בתוך הזמן ומאן קא מגרש
לה מהשתא אין המתים מגרשים:
מס הוא דאינו גט. משום דאין גט
לאחר מיתה אבל משום אונס אחרינא
לא מפקע גיטא אלמא אין אונס
בגיטין דאי סלקא דעתך חלה נמי
אינו גט נתינת חלה וכל שכן מת
שאין אונס גדול מזה: היא גופא
קמ"ל. כלומר האי דתנא מת לאו
לדיוקא דילה תניה למידק זה חלה
הרי זה גט אלא לשמעתינן היא גופא
דאין גט לאחר מיתה ואפי' בלא תנאי
כגון האומר לשמו הרי זה גיטין
לאחר מותי אינו גט לפוטרה מן
היבס: זה גיטין אם מת. שכיב
מכרע שכתב גט לשמו בחד מן
הלשונות הללו זה גיטין אם מת או
זה גיטין מחולו זה משפסוק חולי זה
(מעלי) משמע והוא מת מאותו חולי זה
לא אמר כלום שהרי משפסוק אינו
בחיים ואינו יכול לגרש: דלמא
הא דאינרטיך סיפא אם לא באתי
וכו' לאפקוי מדרבותינו אינרטיך
דפליגי עלה ואמרי דאין גט לאחר
מיתה הוא דכיון דכתוב בגט זמן
כתיבתו הוא מוכיח שכן אמר גט
אם לא באתי לאותו זמן יהא גט
למפרע מהיום דאי לא משוה גיטא
עד שנים עשר חדש למה כתב יום
כתיבת הגט כתוב לכתוב אם לא
באתי לר"ח פלוני יהא גט: הפירוה
לינשא. בלא חליצה להיא דאם לא
באתי: זמנו של שטר מוכיח עליו.
לא לחנם כתב זמנו לתוכו אם לא
להודיע שמיים הכתיבה והמסירה
הוא מגרשה אם לא יבא לאותו זמן
הלכך אע"ג דלא כתב זה גיטין מהיום
אם לא באתי כו' כמאן דכתב מהיום
דמי. וצבצבא בתרא (דף קלג). אמרה

דלא מציא אמרה ליה נסתחפה שדרה כי
תיבעי לך שלא בשעת ווסתה מאי כיון דלא
בשעת ווסתה הויא מציא אמרה ליה נסתחפה
שדרה או דלמא כיון דאיכא נשי דקא
משנייא ווסתייהו כשעת ווסתה דמי פשיט
רב אחאי הגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו
ואוכלות בתרומה לא נשאו לא קתני אלא
לא נישאו היכי דמי אי דקא מעכבן אינהי
אמאי אוכלות משלו ואוכלות בתרומה אלא
לאו דאיתניס כי האי גוונא וקתני אוכלות
משלו ואוכלות בתרומה אמר רב אשי לעולם
אימא לך כל אונסא לא אכלה ודקא מעכבי
אינהו וברין הוא דאיבעי ליה למיתני לא
נשאו ואידי דתנא רישא בדידהי תנא נמי
סיפא בדידהי: אמר רבא ולענין גיטין אינו
כן "אלמא קסבר רבא" אין אונס בגיטין מנא
ליה לרבא הא אילימא מהא דתנן "בהרי
זה גיטין אם לא באתי מוכאן ועד שנים
עשר חדש ומת בתוך שנים עשר חדש אינו
גט מת הוא דאינו גט הא חלה הרי זה גט
ודלמא לעולם אימא לך חלה נמי אינו גט
והיא גופא קמ"ל דאין גט לאחר מיתה אין
גט לאחר מיתה הא תנא ליה רישא יהי
זה גיטין אם מת הרי זה גיטין מחולי זה
הרי זה גיטין לאחר מיתה לא אמר כלום
דלמא לאפקוי מדרבותינו דתניא ורבותינו
התירו להנשא ואמרינן מאן רבותינו אמר
רב יהודה אמר שמואל בי דינא דשרון
משחא סברי לה כרבי יוסי דאמר זמנו של
שטר מוכיח עליו ואלא מסיפא "מעכשיו
אם לא באתי מוכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך
שנים עשר חדש הרי זה גט מת והוא הדין
לחלה דלמא מת דוקא דלא ניחא ליה דתפול
קמי יבם אלא מהא "דההוא דאמר להו אי
לא אתינא מיכן ועד תלתין יומין ליהוי גיטא
אתא בסוף תלתין יומין" ופסקיה מברא אמר
להו חזו דאתאי חזו דאתאי אמר שמואל
לאו שמיא מתיא ודלמא אונסא דשכיח שאני
דכיון דאיבעי ליה לאתנווי ולא אתני איהו
דאפסיד אנפשיה אלא רבא סברא
דנפשיה קאמר משום צנועות ומשום פרוצות
משום צנועות דאי אמרת לא להוי גט
זימנין

מציא אמרה ליה נסתחפה שדרה. ואינו יכול לטעון דלדרכה
מזלה גרס דכיון דלא מיפקדה אפריה ורביה לא
מיעששא כדאמרינן צבצבא על יבמתו (יבמות דף קד:) ועוד דהאשה
היא שדה של הבעל ואין הבעל שדה שלה: ר"פ"כ ח"ה הוא אינו
מציא ליה מזונות. קשה לר"י דלמך
צבצבא (שם דף קד) וס' עמד
בדין וברח מזונת משל יבם ומפרש
צירושלמי ברח ה"ה חלה והכא אמרי'
חלה אין מעלה לה מזונות ואורי'
דהתם חלה או ברח לאחר שעמד בדין
שכבר נתחייב לה במזונות אבל
הכא בחלה קודם הגעת זמן וצקונת'
פי' שם דוקא ברח אבל חלה לא
ואין נראה כדמשמע צירושלמי
ולפירושו אין להקשות מאיכא דבעו
לה מיבעיא אמאי לא פשיט לה מהתם
דיש לומר דלרוסתו אגידא ביה טפי
מיבמתו כדאמרינן ציבמות בכמה
דוכתי: פשיט רב אחאי. לא
כמו שפירש רש"ם דהיינו רב אחאי
גאון שעשה שאלמות והיה בסוף כל
האמוראים ולכן משנה לשונו בכל
הש"ס פירין רב אחאי פשיט רב
אחאי שהרי כאן רב אשי "עונה על
דמורא וכל אמורה היה תופס לשונו
כמו מגדף זה ר' אבהו (סנהדרין ג.)
תהי זה ר' יוחנן (ב"ב קיב:) לייט
עלה אב"י (ברכות כט.).

נשאו לא קתני אלא נישאו.
מקובלין היו כן לקרות לא
נישאו ועוד דאי לא נשאו אלגשים
קאי ה"ל למימר נמי בלשון רבים
ואוכלות משלהם: אלא לא נישאו.
פירוש דמשמע נמי דמעכבי אינהי
אבל אין לומר דמשמע דוקא דמעכבי
אינהי אבל לא אינהו מדקאמר
לעולם דמעכבי אינהו ואידי דתנא
רישא בדידהי כו' דמשום אידי אין
לשנות טעם ציפסא: מת הוא
דאינו גט. דאין גט לאחר מיתה
הא חלה גמי זה גט דאי חלה נמי
אינו גט וטעמא דהכא דאינו גט
משום אונס אם כן לישמעתינן חלה
דהוי אונס מועט וכ"ש מת דהשתא
אכתי לא חסיק אדעמיה צבמת איכא
למימר ניחא ליה דלא תפול קמי
יבס: ודלמא "עורא אימא לך
ח"ה נמי אינו גט. ויש טענת אונס
ודקאמר לימת חלה וכו' מת מה הא
דקתני מת הא קמ"ל דאין גט לאחר
מיתה ואתא לשמעתינן תרוייהו
דיש אונס ואין גט לאחר מיתה דאי
יש אונס גרידא אתא לשמעתינן

אבל יש גט לאחר מיתה הוה ליה למינקט חלה וחי אין גט לאחר
מיתה גרידא הוה צעי לשמעתינן לא הוה ליה למינקט הרי זה
גיטין אם לא באתי שעושה תנאי אלא הרי זה גיטין לאחר מיתה:
דרי' זה גיטין אם מת מחולי זה לאחר מיתה. לאחר מיתה הו'
טעמא דכולהו כמו אתם ולא אפוטרופסקין ולא שותפין ולא
אריסין ולא כל התורם את שאינו שלו (גיטין דף קד.) דכולהו הוו
משום תורם את שאינו שלו וא"ת הריהו משנה גופה אמאי אינרטיך
הא תנן צבצבא צ"ק דגיטין (דף יג. וס') דאין גט לאחר מיתה
דתנן האומר תנו גט זה לאשתי לא יתנו לאחר מיתה וצפרק קמא
דגיטין (שם ד"ה ג) פירשנו: דלמא לאפקוי מדרבותינו. אבל מההיא
דרישא לא שמעתינן מדרבותינו דאיכא לאוקמה בשאין כתוב
זמן בשטר והא דאמרינן (גיטין דף פו.) שלשה גיטין פסולין חד מינייהו
קמני הכא לא אמר כלום אפילו נשאת אי נמי בשכתוב צו"ש שבע או שנה או חדש דלמך צפרק שני דגיטין (דף קד:) דכשר ואין זמנו מוכיח
עליו אי נמי במאור: דלמא מת דוקא דלא ניחא ליה דתפול קמי יבם. וא"ת צפרק מי שאלחו (גיטין דף קד.) וס' דאמרי' אכלו ארי אין לנו
פירוש אין לנו שיהא גט ואמאי לא הוי גט הא לא ניחא ליה דתפול קמי יבם וי"ל דצבצבא דלא שכיח כלל לא חסיק אדעמיה שירצה שיהא גט:
וכבר

תוספות ר"ד
אמר רבא ולענין גיטין אינו
כן. פי' לענין גיטין אין
טענת אונס מועלת שאם
נתן גט לשמו שאם לא
אבא עד זמן פלוני יהא
גט. וננס ולא בא ה"ז גט
ואין יכול לומר אונס
הייתי. אלמא קסבר אין
אונס בגיטין. א"י אמר
רבא וכן לענין גיטין.
אלמא קסבר יש אונס
בגיטין. ואפי' דק"ל
הלכה כלישנא בתרא. הכא
הלכה כלישנא קמא דהכי
אמרי' בגיטין בשמעתא
קמייתא בפי השלח. והוא
דא"ל לא נסיבנא מוכאן
ועד תלתין יומין להרי
גיטא כי מטא יום תלתין
א"ל הא טרחנא למאי
נחוש לה. אי משום אונסא
אין אונס בגיטין. אלמא
קסבר לה לתלמודא דאין
אונס בגיטין: